

2022/2038(INI)

2.3.2023

NUOMONĖ

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto

pateikta Kultūros ir švietimo komitetui

dėl Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos taikymo
(2022/2038(INI))

Nuomonės referentas: Marc Angel

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas ragina atsakingą Kultūros ir švietimo komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

- A. kadangi audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms skirtos erdvės be vidaus sienų sukūrimo, kuri taip pat užtikrintų aukšto lygio visuotinės svarbos tikslų apsaugą, valstybės narės vienos negali deramai pasiekti, todėl to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu;
 - B. kadangi 2018 m. lapkričio 28 d. priimta naujausia Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos (AŽPD)¹ redakcija suteikė pagrindą stiprinti kilmės šalies principą ir gerinti vartotojų, ypač nepilnamečių, ir neįgaliųjų, apsaugą interneto pasaulyje;
 - C. kadangi pagal persvarstytą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą Europos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų reguliuotojų grupė vienija nacionalinių nepriklausomų reguliavimo institucijų audiovizualinių paslaugų srityje atstovus, kurie konsultuoja Komisiją nuosekliai Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimo klausimais ir keičiasi geriausia patirtimi;
 - D. kadangi dėl to, kad valstybės narės gerokai vėluoja perkelti direktyvą į nacionalinę teisę, mažėja jos veiksmingumas;
 - E. kadangi būtina užtikrinti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos ir Geografinio blokavimo reglamento nuoseklumą²; kadangi Komisijos ataskaitoje dėl pirmosios trumpalaikės Geografinio blokavimo reglamento³ peržiūros teigiama, kad visų pirma dėl audiovizualinio turinio Komisija užmegs dialogą su suinteresuotaisiais subjektais, siekdama skatinti kokybiško turinio sklaidą visoje ES; kadangi šis dialogas įtrauktas kaip 7 veiksmas į Žiniasklaidos ir audiovizualinio sektoriaus veiksmų planą⁴
1. pabrėžia, kad svarbu tinkamai įgyvendinti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą, kuria siekiama sukurti saugesnę ir teisingesnę audiovizualinių paslaugų sistemą ir užtikrinti aukšto lygio vartotojų apsaugą; apgailestauja, kad ne visos valstybės narės įgyvendino Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą, taip didindamos bendrosios rinkos susiskaidymą, sukurdamos nepagrįstas kliūtis ir pakenkdamos žiniasklaidos pliuralizmui Europoje; ragina visas valstybes nares skubiai ją įgyvendinti;
 2. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl vėlavimo ją perkelti į nacionalinę teisę šiuo metu nėra visiškai įmanoma atlikti visapusišką *ex post* vertinimą;

¹ 2010 m. kovo 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/13/ES dėl valstybių narių įstatymuose ir kituose teisės aktuose išdėstytų tam tikrų nuostatų, susijusių su audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų teikimu, derinimo (OL L 95, 2010 4 15, p. 1).

² 2018 m. vasario 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/302 dėl nepagrįsto geografinio blokavimo ir kitų formų diskriminavimo dėl klientų pilietybės, gyvenamosios vietos arba įsisteigimo vietos vidaus rinkoje problemos sprendimo, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 2006/2004 ir (ES) 2017/2394 ir Direktyva 2009/22/EB (OL L 60I, 2018 3 2, p. 1):

³ COM(2020)0766.

⁴ COM(2020)0784.

3. pabrėžia sustiprinto kilmės šalies principo, kuris padeda paslaugų teikėjams laikytis taisyklių ir palengvina tarpvalstybinį paslaugų teikimą, svarbą užtikrinant teisinį tikrumą ir geresnį taisyklių, kurių turi laikytis teikėjai, supratimą, kartu stiprinant vartotojų apsaugą bendrojoje rinkoje; pabrėžia, kad kilmės šalies principas yra labai svarbus siekiant sukurti bendrą audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų rinką ir tebėra svarbus skatinant investicijas į novatorišką ir kūrybinę produkciją; pažymi, kad nukrypti nuo kilmės šalies principo leidžiančios nuostatos gali lemti bendrosios rinkos susiskaidymą ir sukurti administracinę naštą tarpvalstybinėms paslaugoms;
4. pabrėžia, kad pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos 7 straipsnį žiniasklaidos paslaugų teikėjai turi nepagrįstai nedelsdami užtikrinti, kad audiovizualinės paslaugos nuolat ir palaipsniui taptų prieinamesnės neįgaliesiems, laikantis Direktyvoje (ES) 2019/882 nustatytų prieinamumo reikalavimų; vis dėlto apgailestauja, kad tarp valstybių narių esama didelių skirtumų, susijusių su šių įsipareigojimų vykdymu; yra susirūpinęs dėl to, kad dėl vėlavimo ir skirtingo perkėlimo į nacionalinę teisę valstybės narės tinkamai nepatenkina neįgaliųjų poreikių, todėl primena, jog labai svarbu, kad kiekviena valstybė narė nepagrįstai nedelsdama paskirtų lengvai prieinamą ir viešai prieinamą internetinį kontaktinį centrą;
5. primena, kad žiniasklaidos paslaugų teikėjai turėtų reguliariai pranešti nacionalinėms reguliavimo institucijoms ar įstaigoms apie priemonių, susijusių su prieinamumu, įgyvendinimą; ragina Komisiją skatinti valstybių narių ir žiniasklaidos paslaugų teikėjų keitimąsi geriausia patirtimi; pabrėžia, kad reikia koordinuoti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos ir Direktyvos (ES) 2019/882 įgyvendinimą, kad neįgaliesiems būtų pasiekti kuo geresni rezultatai;
6. primena pagrindines Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos nuostatas, kuriomis siekiama apsaugoti nepilnamečius, visų pirma draudimą tvarkyti nepilnamečių duomenis komerciniuose pranešimuose ir nuostatas dėl prekių rodymo programose ir dėl turinio, kuris gali pakenkti fiziniam, protiniam ar moraliniam nepilnamečių vystymuisi, įskaitant turinį, susijusį su nesveikais maisto produktais ir gėrimais, kontrolės ir reguliavimo stiprinimo; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti griežtą šių taisyklių įgyvendinimą ir tinkamą jų vykdymą; pažymi, kad saviregulavimo kodeksai gali atlikti svarbų vaidmenį šioje srityje, ir pabrėžia, kad juose turėtų būti atsižvelgiama į sparčią rinkodaros metodų raidą;
7. pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą esamų skaidrumo taisyklių, taikomų reklamai, įskaitant nuomonės formuotojų rodomą reklamą, vykdymą;
8. pabrėžia gerai veikiančios žiniasklaidos vidaus rinkos su aukšto lygio vartotojų apsauga, svarbą; pabrėžia, kad siūlomu Europos žiniasklaidos laisvės aktu siekiama toliau stiprinti nacionalinių reguliavimo institucijų bendradarbiavimą įsteigiant Europos žiniasklaidos valdybą; pabrėžia, kad turi būti užtikrintas nepriklausomumas ir pakankami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai, kad būtų galima vykdyti šias naujas pareigas ir veiksmingai stiprinti vartotojų teises ir vartotojų pasirinkimą; pabrėžia, kad svarbu vengti šių dviejų priemonių dubliavimosi, kad būtų išsaugotas jų veiksmingumas;
9. pabrėžia, kad reikia paaiškinti, kaip Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos

įgyvendinimas papildo kitų atitinkamų ES teisės aktų, pvz., neseniai priimto Skaitmeninių paslaugų akto⁵, įgyvendinimą, pažymėdamas, kad Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyva turėtų būti laikoma *lex specialis*, atsižvelgiant į Skaitmeninių paslaugų akte nustatytą visuotinai taikomą sistemą, siekiant užtikrinti aukštą vartotojų apsaugos lygį ir nuoseklią bei koordinuotą teisės aktų sistemą visose valstybėse narėse;

10. pabrėžia, kad reikia užtikrinti, jog būtų visapusiškai laikomasi tokių principų kaip nediskriminavimas, vartotojų apsauga, technologinis ir tinklo neutralumas, patikimumas ir įtraukumas, ir ragina griežčiau apsaugoti naudotojų teises; pažymi, kad dėl skirtingo vartotojų apsaugos lygio komercinių pranešimų atžvilgiu nėra vienodų sąlygų audiovizualinės žiniasklaidos paslaugoms ir vaizdo medžiagos -bendro naudojimo platformoms, o tai kenkia vartotojų apsaugai, ir ragina Komisiją spręsti šį klausimą; primena, kad Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo ir Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvoje draudžiami diskriminaciniai laisvo žiniasklaidos paslaugų judėjimo apribojimai; pabrėžia, jog reikia užtikrinti, kad audiovizualinės žiniasklaidos turinys galėtų būti perduodamas taip sparčiai ir kokybiškai, kaip to reikalauja jo kūrėjai ir platintojai; prieštarauja visoms pastangoms šiuo atžvilgiu apriboti tinklo neutralumo principo taikymą: yra susirūpinęs dėl Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos įgyvendinimo tam tikrose valstybėse narėse, ypač Vengrijoje, kur nacionalinės teisės aktais draudžiamas arba ribojamas LGBTI bendruomenių rodymas ir su programavimu ir reklamos turiniu susiję klausimai, o tai yra akivaizdus ES vertybių, principų ir teisės aktų pažeidimas; primena, kad nacionalinės teisės aktai, kuriais pažeidžiamos pagrindinės teisės pagal ES pagrindinių teisių chartiją, Europos Sąjungos sutartį, Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo ir ES vidaus rinkos teisės aktus, įskaitant Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą, ne tik daro neigiamą poveikį vartotojams, bet ir kenkia teisei užsiimti verslu; pažymi, kad Komisija šiuo atžvilgiu pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš Vengriją, ir primygtinai ragina ją imtis tolesnių veiksmų šioje valstybėje narėje ir taip pat užtikrinti tinkamą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos vykdymą visoje Sąjungoje;
11. pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą naujų nuostatų, kuriomis saugomas transliavimo signalo vientisumas, įgyvendinimą, ir ragina valstybes nares priimti išsamias ir veiksmingas taisykles, kuriomis būtų apsaugotas transliavimo signalo vientisumas visose atitinkamose interneto platformose ir naudotojų sąsajose, naudojamose prieigai prie audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų;
12. atkreipia dėmesį į nuostatą, kuria pripažįstamas valstybių narių gebėjimas užtikrinti visuotinės svarbos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumą; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą šios nuostatos įgyvendinimą; atkreipia dėmesį į tai, kad tik kai kurios valstybės narės ėmėsi priemonių, kad užtikrintų visuotinės svarbos audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų pastebimumą, ir ragina Komisiją pateikti gaires dėl 7a straipsnio;
13. mano, kad laisvas paslaugų judėjimas turėtų būti užtikrintas kartu apsaugant kultūrų įvairovę; palankiai vertina tai, kad sklandžiai ir veiksmingai įgyvendintas reikalavimas,

⁵ 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1–102).

kad 30 proc. užsakomųjų vaizdo įrašų katalogų būtų europiniai, o tai turėjo teigiamą poveikį kultūrų įvairovei, nes padidėjo ES auditorijos galimybė susipažinti su Europos kūriniais ir Europos kūriniams buvo suteikta daugiau galimybių pasiekti žiūrovus visoje ES; kartu pabrėžia, kad dėl kvotų, kurios skiriasi nuo Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos, kiek tai susiję su Europos kūrinių dalimi, nacionalinių kūrinių dalinėmis kvotomis, papildomais investicijų reikalavimais ir sudėtingais finansinio įnašo įpareigojimais, rinkos dalyviai patiria didelių reikalavimų laikymosi išlaidų ir gali būti pakenkta bendrosios rinkos vientisumui; be to, pabrėžia, kad srautinis duomenų siuntimas yra nusistovėjusi priegys prie žiniasklaidos vidaus rinkoje forma, todėl ragina Komisiją ir valstybes nares toliau plėtoti galimą Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos taisyklių dėl Europos kūrinių taikymą srautinio muzikos siuntimo paslaugoms, bent jau atsižvelgiant į reklamą, pastebimumą ir atradimą;

14. atkreipia dėmesį į galimybes, kurias Europos audiovizualinio sektoriaus kūrėjams ir prodiuseriams teikia didelės ne ES užsakomųjų vaizdo programų paslaugos, tačiau taip pat atkreipia dėmesį į galimus sunkumus, atsižvelgiant į tai, kad Europos kūrinių apibrėžtis apima kūrinius, sukurtus tiek Europos Sąjungos valstybėse narėse, tiek valstybėse, kurios yra Europos konvencijos dėl televizijos be sienų šalys, pvz., Jungtinėje Karalystėje; ragina Komisiją išnagrinėti poveikį visai Europos kultūros ir kūrybos sektoriaus vertės grandinei ir ištirti, kaip šios platformos atitinka Sąjungos vidaus rinkos taisykles; pabrėžia, kad reikia remti Europos MVĮ, kurios yra būtinos tinkamam audiovizualinio sektoriaus veikimui ir pasiūlymų įvairovei, kas didina vartotojų pasirinkimą;
15. primena, kad tarpvalstybinė prieiga prie prekių ir paslaugų internete turėtų būti užtikrinama be jokių kliūčių ar diskriminacijos Europos vartotojams, neatsižvelgiant į jų buvimo vietą, gyvenamąją vietą ar pilietybę; atsižvelgdamas į tai, pažymi, kad svarbu užtikrinti Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos ir Geografinio blokavimo reglamento nuoseklumą, atsižvelgiant į tai, kad į jo taikymo sritį neįtrauktas audiovizualinis turinys, ir pažymi, kad priėmus Reglamentą dėl perkeliavimo⁶ padaryta pažanga vartotojų naudai; primena, kad vis dar esama tam tikrų kliūčių, ypač audiovizualinių paslaugų teikimo srityje, ir ragina Komisiją pašalinti nepagrįstas, neproporcingas ir diskriminacines kliūtis; primena Komisijai pateikti Parlamentui savo suinteresuotųjų subjektų dialogo dėl galimo Geografinio blokavimo reglamento taikymo srities išplėtimo rezultatus;
16. pabrėžia, kad Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvos taikymo sritis buvo išplėsta nustatant tam tikras prievoles vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugos teikėjams pagal 28b straipsnį, pvz., reikalavimą imtis tinkamų priemonių siekiant apsaugoti nepilnamečius nuo žalingo turinio, o visus naudotojus – nuo turinio, kuriame kurstomas smurtas ar neapykanta; pabrėžia, kad reikia užtikrinti tinkamą šių nuostatų įgyvendinimą;
17. primena, kad pagal 2020 m. paskelbtą Komisijos komunikatą „Gairės dėl esminio funkcionalumo kriterijaus, susijusio su „dalijimosi vaizdo medžiaga platformos paslaugos“ apibrėžtimi pagal Audiovizualinės žiniasklaidos paslaugų direktyvą, praktinio taikymo“, vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformos paslaugos teikia

⁶ 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1128 dėl internetinių turinio paslaugų tarpvalstybinio perkeliavimo vidaus rinkoje (OL L 168, 2017 6 30, p. 1).

audiovizualinį turinį, kuriuo vis dažniau naudojasi plačioji visuomenė, ir tai pasakytina ir apie socialinės žiniasklaidos paslaugas, kurios tapo svarbia dalijimosi informacija priemone; be to, primena, kad pagal šias gaires tam tikros socialinės žiniasklaidos paslaugos galėtų patekti į naujų taisyklių dėl vaizdo medžiagos bendro naudojimo platformų taikymo sritį, jei jos atitinka tam tikrus kriterijus.

PRIEDAS: NUOMONĖS REFERENTUI INFORMACIJĄ TEIKUSIŲ SUBJEKTŲ AR ASMENŲ SĄRAŠAS

Šis sąrašas parengtas visiškai savanoriškai, o už jį atsakingas tik nuomonės referentas.
Rengdamas šį pranešimą pranešėjas gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
Motion Picture Association EMEA
Association of Commercial Television and Video on Demand Services in Europe
EBU-UER (European Broadcasting Union)
EUROCINEMA, Association de producteurs de cinéma et de télévision
Federation of European Screen Directors
Netflix International B.V.
Society of Audiovisual Authors
European Film Agency Directors
European Advertising Standards Alliance
GESAC (European Grouping of Societies of Authors and Composers)

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	2.3.2023
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 33 -: 3 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Adam Bielan, Anna Cavazzini, Deirdre Clune, David Cormand, Maria Grapini, Svenja Hahn, Krzysztof Hetman, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Beata Mazurek, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, René Repasi, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Róza Thun und Hohenstein, Marion Walsmann, Marco Zullo
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Clara Aguilera, Marc Angel, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Christian Doleschal, Malte Gallée, Ivars Ijabs, Katrin Langensiepen, Tsvetelina Penkova, Romana Tomc, Kosma Złotowski
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai (209 straipsnio 7 dalis)	Patrick Breyer, Ljudmila Novak, Javier Zarzalejos

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

33	+
PPE	Deirdre Clune, Christian Doleschal, Krzysztof Hetman, Arba Kokalari, Andrey Kovatchev, Ljudmila Novak, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Romana Tomc, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Jordi Cañas, Svenja Hahn, Ivars Ijabs, Róza Thun und Hohenstein, Marco Zullo
S&D	Alex Agius Saliba, Clara Aguilera, Marc Angel, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Tsvetelina Penkova, René Repasi
The Left	Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Patrick Breyer, Anna Cavazzini, David Cormand, Malte Gällée, Katrin Langensiepen

3	-
ECR	Adam Bielan, Beata Mazurek, Kosma Złotowski

1	0
ECR	Eugen Jurzyca

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė